

Svet
Evropske unije

Bruselj, 19. februar 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o Belorusiji

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o Belorusiji, ki jih je Svet za zunanje zadeve odobril 19. februarja 2024.

Sklepi Sveta o Belorusiji

1. Svet ponovno potrjuje svoje Sklepe o Belorusiji z dne 12. oktobra 2020, v katerih je določena politika EU do Belorusije.
2. EU stoji ob strani državljanom in državljanke Belorusije. Svet poudarja svojo neomajno podporo njihovim prizadevanjem za svobodno, demokratično, suvereno in neodvisno Belorusijo v mirni in uspešni Evropi.
3. Svet je še vedno zelo zaskrbljen zaradi vse slabših razmer na področju človekovih pravic v Belorusiji in ostro obsoja nenehne kampanje, s katerimi beloruski režim preganja in ustrahuje vse dele beloruske družbe, med drugim zagovornike človekovih pravic, novinarje, neodvisne sindikaliste, predstavnike civilne družbe in pripadnike narodnih manjšin. Obžaluje, da so politični zaporniki še vedno zaprti v grozljivih razmerah, izpostavljeni mučenju in slabemu ravnanju ter brez dostopa do osnovnih zdravstvenih storitev, številni pa so dolgo pridržani brez stikov z odvetniki in sorodniki. EU izraža poziv k takojšnji in brezpogojni izpustitvi vseh političnih zapornikov ter njihovi dejanski rehabilitaciji. Beloruske oblasti tudi poziva, naj odpravijo smrtno kazen, kot prvi korak v tej smeri pa uvedejo moratorij nanjo.
4. Svet poudarja, da stopnja represije, tudi nad civilno družbo in neodvisnimi mediji, še nikoli ni bila tako visoka ter skupaj z omejevanjem političnega udejstvovanja spodkopava možnosti za pravične in legitimne parlamentarne in lokalne volitve, predvidene za 25. februar 2024. EU obžaluje, da so se beloruske oblasti odločile, da ne bodo povabile misije za opazovanje volitev Urada za demokratične institucije in človekove pravice Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) k opazovanju prihodnjih volitev, kar je v nasprotju z mednarodnimi zavezami Belorusije.
5. Svet še naprej podpira demokratično pravico državljanov in državljanek Belorusije, da svoje predstavnike izvolijo na svobodnih in poštenih volitvah. EU beloruske oblasti poziva, naj vzpostavijo pristen in vključujoč dialog z vsemi elementi družbe, da bi izvedle svobodne in poštene volitve, ki jih bo opazoval Urad za demokratične institucije in človekove pravice OVSE ter bodo v skladu z mednarodno priznanimi standardi.
6. Svet ponovno poudarja svojo zavezanost, da bodo odgovorni za kršitve in zlorabe človekovih pravic odgovarjali za svoja dejanja. Hude kršitve človekovih pravic se še naprej izvajajo s ciljem zatiranja beloruske družbe in utišanja vseh, za katere se zdi, da nasprotujejo režimu. Po mnenju Urada visokega komisarja za človekove pravice lahko nekatere od teh kršitev pomenijo zločine proti človeštvu.
7. V zvezi s tem EU ponovno poudarja pomen stalnega nadzora nad razmerami na področju človekovih pravic v Belorusiji, ki ga izvaja Svet ZN za človekove pravice, ter pozdravlja delo posebne poročevalke o razmerah na področju človekovih pravic v Belorusiji, visokega

komisarja Združenih narodov za človekove pravice in mednarodne platforme za ugotavljanje odgovornosti Belorusije. Beloruske oblasti poziva, naj v celoti sodelujejo z mednarodnimi in regionalnimi mehanizmi za človekove pravice. Pomembno orodje za preprečevanje nekaznovanosti in boja proti njej ter za spodbujanje mednarodne odgovornosti je tudi uporaba univerzalne sodne pristojnosti.

8. Svet obsoja odlok z dne 4. septembra 2023, ki ga je podpisal Lukašenko in s katerim se omejujejo storitve v zvezi s potnimi listinami in druge konzularne storitve za Beloruse in Belorusinje v tujini, ter ponovno poudarja svojo zavezo, da bo še naprej podpiral beloruske državljane in državljanke v EU, ki so pobegnili pred represijo, tudi z usklajenimi prizadevanji držav članic EU.
9. Svet ostro obsoja neprekinjeno podporo, ki jo beloruski režim zagotavlja ruski vojni agresiji proti Ukrajini, in Belorusijo poziva, naj preneha s temi dejavnostmi in spoštuje svoje mednarodne obveznosti. Belorusija mora prenehati s svojo vlogo sotorilke pri ruski vojni agresiji proti Ukrajini. EU obsoja izjave Rusije, da namerava namestiti jedrsko orožje na ozemlju Belorusije ter da sta Rusija in Belorusija dosegli dogovor v ta namen. Te izjave so v nasprotju z mednarodnimi zavezami Belorusije na podlagi Memoranduma iz Budimpešte in prispevajo k že tako zelo napetim razmeram. Svet prav tako obsoja vpletenost beloruskega režima v nezakonito deportacijo ukrajinskih otrok in ponovno poziva Belorusijo, naj takoj zagotovi njihovo varno vrnitev v Ukrajino. Evropska unija je še naprej zavezana suverenosti in neodvisnosti Belorusije.
10. Svet nadalje ostro obsoja hibridne napade na zunanje meje EU, tudi dejstvo, da beloruski režim v sotorilstvu z Rusijo instrumentalizira migrante v politične namene. EU bo še naprej izkazovala solidarnost prizadetim državam članicam.
11. Svet poudarja, da sta varnost in zaščita jedrskih objektov ključna prednostna naloga EU. Zato EU izraža zaskrbljenost nad številnimi nerešenimi varnostnimi vprašanji v beloruski jedrski elektrarni in Belorusijo poziva, naj spoštuje najvišje mednarodne okoljske standarde in standarde jedrske varnosti ter hitro izpolni priporočila EU za izredni varnostni pregled.
12. Svet se je na represijo, kršitve volilnega postopka, spodbujanje in organiziranje nezakonitih prehodov meje, kršitve človekovih pravic ter vpletenost oblasti v rusko vojno agresijo proti Ukrajini odzval s ciljno usmerjenimi sankcijami. EU je v skladu s svojim postopnim pristopom pripravljena sprejemati nadaljnje omejevalne in ciljno usmerjene ukrepe, dokler bodo beloruske oblasti nadaljevale s temi dejavnostmi.
13. Svet izraža globoko zaskrbljenost zaradi ukrepov Lukašenkovega režima, ki imajo posledice za nacionalno identiteto Belorusije, in ponovno potrjuje svojo zavezo, da bo podpiral in promoviral beloruski jezik in kulturo. EU opozarja, kako pomembni so stiki med narodi, med drugim s podpiranjem mobilnosti ter mladinskih in kulturnih dejavnosti, v skladu z načeli iz sklepov Sveta iz leta 2020. Za navadne beloruske državljane in državljanke še naprej velja sporazum med EU in Belorusijo o poenostavitvi vizumskih postopkov.

14. Svet ceni belorusko civilno družbo kot pomembno partnerico v okviru vzhodnega partnerstva in poudarja, da je vzhodno partnerstvo še vedno odprto za prihodnjo demokratično Belorusijo.
15. EU bo še naprej podpirala belorusko civilno družbo in demokratične sile. V zvezi s tem Svet pozdravlja ustanovitev skupine EU za posvetovanja z belorusko civilno družbo in demokratičnimi silami, pa tudi usklajevanje pomoči v okviru sestankov višjih uradnikov in izraža podporo njihovem nadaljevanju. EU pozdravlja tudi sodelovanje Sveta Evrope z beloruskimi demokratičnimi silami in civilno družbo v okviru njegove kontaktne skupine.
16. EU podpira prizadevanja beloruskih demokratičnih sil in civilne družbe ter jim izreka priznanje zanje, pa tudi za njihovo pro-evropsko držo. V evropski družini je mesto za prihodnjo demokratično Belorusijo. Ko bo Belorusija začela demokratično tranzicijo, bo EU zagotovila podporo za stabilizacijo njenega gospodarstva in reformo njenih institucij. Naš cilj je pomagati pri krepitvi odpornosti in napredovanju pri demokratičnih reformah, ustvarjanju novih delovnih mest in izboljšanju življenjskega standarda ljudi, tudi s celovitim načrtom za ekonomsko podporo demokratični Belorusiji v višini do treh milijard evrov.
17. EU je še naprej močno zavezana ohranjanju Belorusije visoko na mednarodnem dnevnem redu. Belorusom in Belorusinjam zagotavljamo, da bo Evropska unija še naprej osredotočena na njihovo dobrobit, njihove človekove pravice in njihovo pravico do uspešne prihodnosti v demokratični Belorusiji.
